

Városkutatás a Duna jobbpartján

Ahány külföldi látogató megfordul a háború sújtotta Európa fővárosaiban, mind elismerően nyilatkozik Budapest eleven életéről, az újjáépítésben mutatkozó lendületes vállalkozó szelleméről, általában arról a haladásról, amely ezen a téren más fővárosokkal összehasonlítva nyomban szembeötlik.

A jobbparti részeken Budán jórészt már csak a futólagos szemlélet számára helyállók. Mélyebbre nézve, az élet valóságos keresztmetszetét vizsgálva: sokkal szomorúbb tények tárulnak elénk. S ha ezeket mind összevetjük, csaknem az az ijesztő érzésünk támad, mintha Buda haladokolna.

ÖT VIZIVÁROSI CSALÁD

Az a vizsgálódás, amelynek adatait itt közöljük, valóban taláalomra kiválasztott öt vizivárosi család életének szociális keresztmetszete. Rövid budai utcácska három házának adatai. Csak egy utcácska vége, de maguk a romváros vén romlakói azt mondják, így van ez a többi házakban és a szomszéd utcákban is, sőt egész Budán. Még ott is, ahol a romház kevesebb.

Szándékosan mellőzzük annak a lehangoló, helyenkint megdöbbentő benyomásnak érzékeltetését, amely a gyors és eleven életritmussal pesti partról átjött újságról eltölti, ezekben a budai utcákban s lakásokban. A létradarabokból és hulladékdesszákából összeeszkábált esővizitől csurgó, vagy éppen tetőnküli lépcsőházakban, rongyos papirosüvegű szobákban, fekvőhelynek használt szalmazsákok, gyermekágyá átalakult éjjeliszekrényroncs, sőt ugyanerre használt egykori fürdőkád láttára.

Buda összehasonlíthatatlanul súlyosabb harcot vív a mindennapi élet gondjaival, mint Pest. Ezt bűn volna elhallgatni, mert ha Buda nem is adta föl a reményt, sőt talán még feszültebb izmokkal és akarattal küzd Pestnél is a talpraállásért, a jövődöért, bizony nem egy helyen támad az a benyomása a szemlélőnek, hogy ez az egész küzdelem a halálosan sárított élet végső, két-ségbeesett harca a mind fojtogató pusztulással.

HÁROM ROMHÁZ

Első ház. A fél épület földszintig rom. Másik felének egykori második és első emelete kiégett. Csak ez alatt van egy egy szoba-konyha, valamint egy szobából, kamrából álló lakás. Előbbinek lakója: J. B. ny. minisztériumi altiszt. 68 éves, felesége és két unokája él vele. Lányuk kórházi takarítónő, vejlük hádfogságban van. J. B. nyugdíja havi 120 forint. A fiatalasszony keresete: a napi élelme, átlag havi 70—80 forint. Összkeresetük öt személyre havi 190—200 forint. A másik lakó Sz. A. 40 éves, műhely- és rendszeres keresetnküli szabó, alkalmi foltzásokból él. Állgkeresete 100—120 forint.

Második ház. Tízlakásos bérház, amelyből csak három lakás lakható. Ezek lakói: M. B. B-listázott közlekedési altiszt. Régi lakása összeomlott, ingóságai majdnem mind odavesztek. M. B. 52 éves, alkalmi napszamos munkából él. Decemberi keresete 92 forint volt. Felesége ostrom óta beteges, 14 éves leányuk könyörületlen emberektől kapott lyukas hócsizmában jár iskolába, rongyokba burkolt lábbal, mert harisnyája nincs. Hatósági segélykényhából élnek. K. L. gyári munkás, 57 éves, havi keresete 200 forint. Leánya kezdő tisztelő, havi fizetése 100 forint. Másik

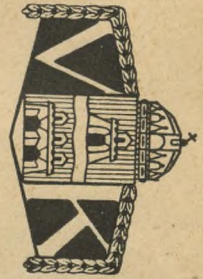
leánya fodrász-tanonc. A család havi jövedelme 6 személyre 510 forint. M. Gy. A család fő 20 hónap óta internálótáborban van. Fővárosi üzemi pénzbeszedő volt, felesége az ostrom alatt megsérült, föllábara sánta. Moslékgyűjtésből tartja fent magát, házról-házra járva összekoldulja a konyhamaradékok, sertéstartó naphegyi lakók számára. Ezért élelmet és néhány darab fát kap fölük naponta. Két iskolásfiát az iskolában kap ebédet a Dán-konyháról. 15 forintos házbérlőket utcabeli szomszédok adják össze. Havi jövedelmük három személyre?

Harmadik ház. Özv. H. E.-né. Mosónő. Pincelhelyiségben lakik. Havi keresete 170—180 forint és élelem. Ágya nincs, szalmazsákon hál, két pokróc az ágyműje. Novemberben kapott egy töröttlábu, rossz kis vaskályhát, az most téglával alátámasztva ott áll, de befűtve még nem volt. Az asszonyt azelőtt öccse támogatta — az rendő volt —, de most B-listázta és vidékre húzódott, hogy beálljon kocsisnak. A szerencsétlen asszony csak attól retteg, hogy megbetegszik, mert ez egyet jelent számára az éhenhalással.

Tizenhat személyre 1020 forint kereset esik, ez annyit jelent, hogy egy személynek 60 forintból kell fedezni lakbérét, élelmet, ruháját. Lehetséges ez? S ha lehetséges, meddig? Ezeknek a romembereknek nincs rádiókészülék. Nem tudnak SOS-jeleket leadni.

De az emberszeretetek, hatósági segélyakcióknak, minden elképzelhető intézményes gondozásnak, minden más városrészénél, vagy városnál nagyobb figyelemmel kell Buda felé fordulnia. Tavalyelőtt szállóigeként emlegetett jel-szót bizony most így alkalmazhatnánk: Arccal Buda felé! Amíg nem késő!

Ny. 24.

<p>Budapestre vonatkozó újságcikkek</p>		Szerző:	J. O. S.
		Cím:	Városkutatás a Duna jobbpartján
Forrás:	20. évfolyam	1947. évfolyam	18. szám
(Hely)	(Dátum)	(Köt. v. fiz.)	(Oldal)
Tárgy	361.1	Hely	1945/1947.
Oszályozás		Idő	
		Személy	
		Helyszám	